

SLOVENSKI NAROD.

Izbija vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemana za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl. za četrt leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gl. 50 kr., po pošti prejemana za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“.

Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Državni jezik v Avstriji.

I.

Stara podedovana šega ali bolje rečeno nekaka v našo naravo zlita „čednost“ ponižnosti, blapčestva nam do novejšje dobe nij pripustila niti sodbe v našem položaji, tem menj najmanjši dvom o pravičnosti, kompetentnosti vsega, kar je prišlo od zgoraj od našega srečnejšega Nemca, oziroma od onih, ki so čuvali nad osodo mnogojezičnih narodov Avstrije.

Trpeli so naši, tožili morda le skrivaj odkritosrčnemu prijatelju ali molčali — zavezani so nam bili s kazenskimi paragrafi jeziki. Napočil je znameniti čas ustavnega življenja in čuli smo prekrasne besede: „Vsi ste jednaki vsi brez izjeme svobodni narodi Avstrije; vaš jezik je enakopraven, vaše narodne svetinje so čuvane s postavo“. Stoprav zdaj smo se upali ozreti okrog sebe, pogledati v dejanje in nehanje svojih sosedov in prepričali smo se žalibog, da smo še ubožnejši, kot smo si dozdevali poprej, da se nam nij boriti samo za to, česar uživajo uže davnaj drugi, temveč da si moramo prisvojiti stoprav njihov jezik, ki naj nam odklepa zaklade zaželene omike in socialnega napredka.

In ti naši srečni sosedje so Nemci, osrečevalen jezik slavne, mnogojezične Avstrije je, biti mora nemški, mi revni, zaničevani sodeželani slovanski, mehki lipov les, — Slovani.

Oglejmo si nekoliko natančneje ta zveličavni jezik nemški. Poslednje nas ne teži preveč, poznamo ga uže iz svojih najprvih mladostnih let, kjer nam je grenil na šolskih klopih veselje do uka, katerega jedra nijsmo

umeli, in le naša slovanska potrpljivost, naše vztrajanje nam je odprlo obneje vedi na kvar polagoma zaklade nauka.

Naši dedje so imenovali sosede, katerih nijso umeli „Nemec“. In še dandenes so gospodari v naši hiši „nemi“, mi posestniki rojeni na lastnih tleh se moramo učiti govora svojih gostov, naš lastni nema še veljave v javnosti.

Ako je uže v naravi utemeljeno, kakor trdijo naši nasprotniki, da mora gospodovati le en jezik raznim narodom, kako da baš v tolikojezični Avstriji to čestno ulogo igra nemštvo?

Ker smo omenili, da poznamo „po sili“ jezik svojih sosedov, smemo si upati tudi nekaj opazek prvič oziroma njegove notranje popolnosti in blagoglasja, drugi č pravice kot splošni državni jezik v Avstriji, in posled kot neizogibni pomoček splošnej naši omiki in blagostanu.

Kadar se govori o klasičnosti kake stvari, kar naj nam kaže naš državni jezik, umemo v njej popolnost, dovršenost, na katerej ne maje vsak bolji mojster, hoteč preobraziti to in ono, ki se sploh zbog svoje avtoritete ne spreminja v teku let.

Ali ima nemški naš državni jezik te potrebne lastnosti?

Sam nemški največji mojster in velikan Goethe ga zove neokornega, trdega, ki ovira jako izražanje najvišjih mislij in čutil v enako dovršenej obliki ter zavida romanske narode zaradi njihove govorne sladkobe in blagoglasja.

Francoz, ki gotovo ume, kaj je eleganca v vsacem obziru in kateremu se sploh ne

more oporekati duševna revščina in slab okus, zove nemški jezik direktno: „Langue impossible“.

Puščoba in suhoparnost nemškega jezika je dokazana stvar, ki posebno poeziji stavi ozke meje. V čast Nemcev moramo zopet trditi, da je nemško leposlovje borilo ves čas težek boj za svoje vence, in da bi bili nemški slavni možje na podlagi lepše donečega jezika svoje občudovanje lažje v večjej meri pridobili. Čujmo kaj celo Heine, ljubljeneec nemškega naroda, sé svojim ostrim sarkazmom o nemščini piše:

„Sollen wir uns darauf etwas zu Gute thun, dass so viel auf deutsch kommandirt wird u. dass die deutsche Sprache vielen andern Völkern heimisch geworden? Oder wird uns so viel befohlen, oder der Gehorsam am besten nur die deutsche Sprache versteht?“

Da nemščina povrh svoje okornosti tudi jezikoslovno dovršena nij, nam nij teško dokazati. Poglejmo le kako se največji nemški učenjaki in državniki še zdaj zastonj trudijo očistiti svoj jezik francoskih, italijanskih in raznih drugih tujih izrazov, katerih v njem kar mrgoli, ki preprezajo njihove najlepše umotvore kakor plevel polje lenega kmetovalca.

Kje imajo li Nemci svojo dovršeno terminologijo? Akoravno naš jezik vedno z berastvom pitajo, nijso na tem polji mnogo boljši od nas Slovencev.

Stoprav v novejšem času se trudijo zakriti to svojo revo in cele fabrike se vstanovljajo za kovanje terminologije in sicer tako originalne, da se človek v resnici izvrstno zabava s tacimi produkti.

Listek.

Pisma iz Italije.

XII.

Gospa! Kakor se Italija imenuje vrt Evrope, tako se imenuje Lombardija vrt Italije. Sredi tega vrta pa stoji Milan — Milano le grande, kakor ga imenujejo Italijani — Mediolanum nekdanjih Rimljanov.

Milan ima lepo zgodovino in ko bi hotel natančen biti, moral bi Vam iz iste vsaj glavne dobe popisati. Toda to bi absorbilo veliko časa in pokvarilo tudi veliko — papirja. Omejim se torej le na to, da Vas opozorim, da je mesto Milan uže takrat, ko je bilo pod rimskim gospodstvom, vsled svoje ugodne lege jako procvetalo, tako, da sé je nekaj časa samemu Rimu vzpored staviti moglo; da je pozneje važno bilo vsled tega, ker je sv. Ambrož — ustanovitelj najstareje milanske cerkve — nekoliko časa vedel ohraniti se nasproti rimskim papežem popolnem samostojnega, dokler se nij

bil istim podvrgel, spoznavši, da bi sicer nastala secesija, katera bi stvari le škodovala in konečno, da ga je bil nemški cesar Miroslav Rudečebradec (Barbarossa) v dvanajstem stoletji popolnem razdjal.

Ali kakor človeku nij mogoče živeti brez srca, isto tako Lombardiji nij bilo mogoče obstati brez Milana, vsled česar so se zvezala večja mesta Brescia, Bergamo, Mantova in Verona v ta namen, da se zopet sezida Milan. In enako Feniksu vzdignilo se je mesto iz pepela — pač ne tako veliko in tako lepo ko nekdat, a vendar imejoč vse pogoje za daljši razvitek v sebi.

Ko se je bil po celej Italiji bojeval z besedo, peresom in mečem ljuti boj mej Ghibelini in Guelfi, udeleževalo se je tudi mesto jako odlično istega, stoječ na čelu Guelfov in boji so plegli še le, ko se je Ghibelincev Matteo degli Visconti dal oklicati za glavarja naroda. Sicer so se Guelfi še vedno prizadevali veljavo in moč Ghibelinom odvzeti; a ob konsolidiranih razmerah, katere je Matteo de

Visconti vedel upeljati, razbila so se vsa njihova prizadevanja in rodovina Viscontijev ostala je vladarica Milana in Lombardije, dokler nij popolnem izumrla. Tedaj jo je nasledovala rodovina Sforza.

Pozneje je Milan z Lombardijo vred pripadel Španiji in naposled Avstriji, katera je zanj proti Francozom in Italijanom mnogo ljutih bojov bojevati morala; a ga naposled leta 1859 vendar primorana bila odstopiti italijanskemu kraljestvu, tako da je sedaj Milan jeden najdragocenejših biserov v italijanski kroni.

Rekel sem uže v začetku pisma, da leži Milan sredi italijanskega vrta. To samo po sebi uže pojasnuje, zakaj so različni narodi in različne vlade toliko si prizadevale polastiti se Milana; kajti vedele so dobro, da pridobivši glavno mesto, tudi vsa ostala rodovitna Lombardija pade v njihovo last.

Da, lepa in rodovitna je Lombardija in po vsej pravici so jo krstili vrtom Italije. Od severa obdajajo jo visoke planine, izmej kate-

Največji junak na tem polji je znani generalni poštni ravnatelj Štefan, kateri ima pa večjo srečo s terorizmom pri poštnih postavah, ki celo pisma v poznanskem okraju s poljskimi adresami kot „unbestellbar“ sprejemati ne pušče, kakor v svojej smešnej terminologičnej kovačnici.

In ali ima nemški klasični jezik vsaj do vršeno, dognano ortografijo? Komu so neznani baš v poslednjem časi viharni boji zaradi tega ministra Puttkamerja z vsemogočnim Bizmarkom? Niti dva učena profesorja, toliko manj srednji stan piše svoj jezik po kacam trdnem sistemu, vse vprek, vse po osebnih nazorih, pravi babilon.

Celo za izraz, besedo, katero rabi najrevnejši prosjak neštevilnokrat v enem dnevi, naš ljubi vsakdanji kruh ne ve Nemeč pisati dosledno v svojem klasičnem ponosu.

Nekdanji naš učitelj nam je tolmačil to postavo tako, da se trd plesnjev kruh piše s trdim končnikom, bel, novopečen pa z mehkim; on sam pa ga je pisal vedno s trdim konzontanom, Bog mu grehe odpusti, kako bi ne, saj je v resnici jel trd silo trd kruhek s podučevanjem še trji nemščine za naše mehke, vsakej trdobi nasprotujoče glave.

In če abstrahiramo posled jezikovo neokornost in pogledamo na nemško literaturo, v resnici velikansko, pred katero radi snamemo pokrivalo, se baš zaradi tega čudimo, da takovi duhovi, ki so napisali toliko nakopičenih umotvorov, niso bolj olikalni, opilili in dovršili svojega jezika v njegovih trdih formah.

V teh vrsticah nismo hoteli polemizirati proti nemškemu jeziku, sploh kot nemškemu, mi ga spoštujemo in se ga učimo radi zavoljo njegove velikanske literature, mi smo opozorili le na njegove velike pomanjkljivosti kot opevani klasični, jedino zveličavni, in ker nam baš Nemci ostentativno hudobno risajo naš doneč, od leta do leta vedno čistejši slovenski jezik

Prihodnjič kaj več o nemškem jeziku v Avstriji sploh. L—s.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 18. maja.

Časopis „Osten“ poroča, da je minister Taaffe 14. t. m. v posebnej avdienci cesarju poročil o položnji stvari v državi, in odlični poslanci, ki so bili po tej avdienci pri-

rih ponosno k nebu kipe Monte Castallo, Domo d' Ossola, Monte Bernina, Monte Oro, Monte Cadelle, Monte Gleno, Monte Adamello in še mnogo drugih planinskih velikanov, katere večji del leta pokriva sneg in led; ob znožji teh gora pa se raztezajo jezera: Maggiore, di Lugano, di Como, d' Iseo in di Garda, katerih azurno modre vode, divno krasna, vse mogoče oblike kažoča obrežja, ter ob istih gospodstvujoča vegetacija na človeka tako rekoč omanujoče upliva. Vsaj kdo bi pa tudi pričakoval, da bode našel na vznožji tako visocih, s snegom pokritih gora oljke in pomeranče, ciprese in palme, kakture in agave in kar je še drugih „jutrovih“ rastlin!

Od imenovanih jezerov proti jugu pa se začena razprostirati nepregledna ravnina, sredi katere stoji Milan. Po tej ravnini tekó reke Agogna, Ticino, Ohona, Lambro, Adda, Serio, Oglio, Melca in Mincio, katerim nikedar ne zmanjka vode, ker jo zajemajo iz jezer prej imenovanih. Uze te reke prinašajo poljem, mej-

Taaffeji, dobili so prepričanje, da Taaffe bolj trdno stoji kakor kedaj, a tudi avtonomistična večina je vsled dogodkov zadnjih dnij bolj nego kedaj združena.

Ogerskem organu „Pester Lloyd“ pak se z Dunaja piše o tem: da bode zdaj po odloženji državnega zbora cel kabinet dal ostavko in da se nič ne dvomi, da bode zopet Taaffe nalog dobil sestaviti novo ministerstvo. Stremayr, Horst in Kriegssau da ne bodo več ministri.

V Pragi je nek univerzni profesor, privandran Nemeč iz Prusije, po imenu Klebs, zabavljal v javnem društvu na Čehe in tako (dasi tujec in kruhoborec v našej državi) izpozival narodni čut češke mladine. Češki študentje so šli in so mu okna pobili in en „pereat tujec Prus Klebs“ zaklicali. — Zdaj je pa po nemško-judovskih novinah tako vpitje, kakor bi bila uže cela Češka v revoluciji.

V Pečuhu na Ogerskem je dné 13. t. m. baron Sennyey govoril pred svojimi volilci kandidatni govor. Dejal je: „Svojej poslanskej dolžnosti mislim da bodem zadovolil, ako iščem v svojem delovanji samo tega, kar je dobro in resnično, da to podpiram in sprejemem, in naj pride od koder hoče, da pa obsojam z vso močjo ono, kar je malovredno in neresnično, ako bi s tem tudi nasproti delal vladi in tedanjemu mišljenju. Še denes sodim, da se mora povsod zboljšati naše upravno stanje, reformovati se morata obe zbornici zbora in gospodarstvo se mora urediti, da ščedimo in trezno hodimo za svojim ciljem, da se skrbno voli sredstev, ki bodo v razmeri z našimi oskromnimi močmi. A pred vsem sem prepričan, da je glavna naloga povzdigniti narodno blagostanje in državno, da se izogne prevelikih bremen, ki se nalagajo državljanom in da se odpravi fiskalna brezozirnost. Od onega časa, ko sem prvokrat izjavil to svoje mnenje, so se sicer javne razmere veliko predruščile in postale težavne. Mnogo se je zakasnilo, veliko se nesrečno rešilo in zgodili so se dogodjaji, katerih denes ne smemo tajiti. Javno blagostanje je zbog neugodnih razmer močno propalo, dolgovi so narasli in greh bilo bi, da bi denes obljubljal lehkega in brzega zboljšanja.“

Vnanje države.

Iz Peterburga se javlja dné 15. t. m.: Novoimenovani načelnik za novinarstvo in tisk v Rusiji Abaza je dejal ob svojem slovesu iz Rjezana: „V svojem novem uradu se bodem trudil zmirom, da bodo časopisi zmirom imeli priliko svobodno govoriti o državnih potrebah, razvijati, kaj državi koristi, kaj škoduje, da se tiskana beseda oživi in razvije, da bodo časopisi in literatura jemali gradivo iz ruskega življenja in da bode znanost svobodno oznanjevala svoje resnice, to je program, po katerem se mi je ravnati v mojem novem položnji.“

njimi se razprostirajočim, precej vlažnosti; a pridnost in marljivost Lombardcev vedela se je še bolje okoristiti z njimi. Od ene do druge po dolgem in počez napravili so v teku časa kanale, po katerih jim je mogoče o suši — katera je skoro vsako leto, ker od maja do oktobra v Lombardiji le redkokdaj dežuje — napeljati vode na vsak travnik, na vsako njivo. Od tod taka rodovitnost zemlje, katera v Lombardiji povsod rodi gotovo toliko, ko na priliko njive okolo Ljubljane, katere naši Krakovci in Trnovci s tolikim trudom obdelujejo. Da bi videl kak Krakovec lepa tukajšnja polja, gotovo bi sam pri sebi vzdihnil: „ah, to bi bilo salate, in grošev, grošev!“

Gledé na različnost teréna so tudi pridelki Lombardije jako različni. Mej tem, ko se namreč planinci in najbližnji njihovi sosede v ravnini pečajo največ z živinorejo in pripravljanjem okusnega sira: gorgonzola, stracchino in parmezano — katerega poslednjega utegneta tudi Vi poznati, gospa — po-

Na Italijanskem so se binkoštno praznike vršile volitve. Telegram iz Rima javlja rezultat tako-le dné 17. maja: Do 3^{1/2} ure popoldne je bilo znanih 277 volitev. Voljenih je 128 ministerskih privrženikov, 103 konstitucionalci, 46 disidentov; 123 novih volitev je treba, mej temi jih pade 56 na ministerjalce, 49 na konstitucionalce in 18 na disidente.

Zanimivo je, kako sodijo angleški časopisi o Gladstonejevem pismu. „Spectator“ pravi, da je Avstrija hotela nadaljevati osvojevalno politiko na Balkanu, katero je pa opustila zato, ker je prišel Gladstone na krmilo. Vendar obžaluje ta list Gladstonejevo pismo, ker ono žali navidezno, kar veliko velja na Angleškem. „Economist“ meni, da je Gladstone takozvano „ponižanje“ nevažno, važnejša da je izjava Karolyijeve, ki je oporekal ono politiko avstrijsko, katera se je tej državi pripisovala do objavljenja Gladstonejevega pisma. Čisto napačno je, pravi navedeni list, ako se kaže, da zdanja angleška vlada ponavlja Beaconsfieldovo politiko. Ta je pospeševala razširjenje Avstrije na Balkanu, ker nij verjela, da bi se mogla tam napraviti kaka federacija narodov. Zdanja vlada meni, da se to lahko zgodi. Druga razlika je pa v tem, da obe vladi drugačno sodita o važnosti izvršenega in še neizvršenega dela berlinskega dogovora. Beaconsfield je bil zadovoljen s tem, kar se je bilo uže zgodilo, njega je zanimalo samo to, da so se Rusi vrnili domov, da se je ločila Vshodnja Rumelija od Bolgarije in da je Avstrija zasedla Bosno in Hercegovino, on se nij brigal za grške meje niti za armenijsko vlado in reorganizovanje drugih evropskih provincij sultanovih. To pa je program zdanje vlade, ki se vrlo razlikuje od onega prejšnje vlade.

Domače stvari.

— (Ljubljanski župan in c. kr. deželni predsednik.) Z velikim veseljem moremo denes konstatirati, da je menda enkrat konec policajnih šikan, katere so imela ljubljanska narodna društva zadnjih 12 let od „liberalnih“ ljubljanskih županov prestajati v njih lastnosti kot izvoljencev nemške stranke zlasti pa „Sokol“, kateri se „in corpore“ v mestu niti geniti nij smel. Po doslednosti s tem šikaniziranjem, izvirajočim od nemškutarške stranke, je bil „liberalni“ gospod župan Laschan, kakor smo zadnjič poročali, tudi ta teden prepovedal, da gosti „Sokola“, hrvatski pevci iz Karlovca, ki v Ljubljano pridejo, ne smejo z zastavo v mesto iti in od izleta na Rožnik nazaj ne od godbe spremljani biti. Zoper to je odbor „Sokola“ na deželno vlado rekuriral in deželni predsednik je rekurs res-

prijeli so se prebivalci planjave razen pridelovanja riža, s čemer se pečajo uže od nekedaj, jako pridno sviloreje in to je tudi največ pripomoglo k temu, da je blagostanje prišlo do one stopinje, na katerej se sedaj nahaja. Ob vseh njivah in travnikih po vrtih in vinogradih, sploh kjer je to količkaj mogoče, nasajene so murbe — to sedanje glavno bogatstvo Lombardije.

Vse to je, se ve da, uplivalo tudi na množitev prebivalstva, in res se ne bode z lepo našla kaka dežela, ki bi tako gosto obljudena bila, ko Lombardija, v katerej pride 14000 prebivalcev na štirjaško miljo (brez obzira na glavno mesto Milan). To more sicer človek opaziti uže, ako se pelje po železnici, kajti vsak trenotek videti je kako vas, podobno mestu in skoro vsaka postala je mesto, štejoče do malega kacij 10000 prebivalcev.

Uže iz tega, kar sem Vam doslé povedal, gospa! sklepati morete, da je narod v Lombardiji jako marljiv; a on je tudi varčen,

nično liberalno rešil, namreč vse dovolil, in še s tem, da on je župana dementiral, češ, da po zakonu niti kompetentni niso tem kaj prepovedovati ali ukazovati. To je imel potlej g. župan sam naznanjati „Sokolu“ in je storil s sledečim: Štev. 6886. Slavnemu društvu „Sokol“ v Ljubljani. O pritožbi ki jo je slavno telovadno društvo proti tukajšni rešitvi dne 13. t. m. štev. 6753 predložilo, je vis. c. kr. deželni predsednik na podlagi §§ 3, 16 in 18 postave dne 15. novembra 1867 o združevanju (drž. zak. štev. 35) magistratno rešitev zaradi inkompetence preklical in pritožnikom v društvu z hrvatskim pevskim društvom „Zora“ dne 16. t. m. popoldne ob 3 uri namerovani izlet na Rožnik pri Ljubljani proti tem dovolil, da društvena zastava, ki jo rabi hrvatsko društvo „Zora“ nima nič spodtekljivega na sebi, in da se društva ako bi jih godba spremljevala, do 10 ure zvečer v mesto vrneta. Konečno je še nameravana pot kje in nazaj poprej magistratu naznaniti. To se slav. društvu vsled dopisa vis. c. kr. predsedniku dne 15. maja 1880 štev. 943/Pr. naznanja. Mestni magistrat v Ljubljani dne 15. maja 1880. Župan Laschan.“ — In kako je prav imel deželni predsednik, da malostne policajno-liberalne nemškutarke prepovedi ni potrdil, vidi g. Laschan denes lahko sam in nemškutarji se vsi lahko prepričajo, da Ljubljana denes še ravno tako trdno stoji kot oni teden, čeravno so Hrvatje z zastavo v naše mesto šli in z godbo spremljani z Rožnika v čitalnico primarširali.

— (V Mariboru) so prišlejeni nemški mestni očetje svojemu nemškemu — ali kakor slovansko ime kaže le bastardonemškemu — poslancu dr. Duhaču votirali v občinski seji 14. t. m. zahvalo, ker je v državnem zboru tako vrolo na Slovence psoval pri vprašanji o uvednji slovanskega jezika v srednje šole na Slovenskem. Proti temu je glasoval samo baron Rast, pravi rojeni Nemec, katerega nemštvo je pa bastardirani ali iz renegatstva izšli Nemec Duhač v državnem zboru smešiti hotel.

— (O shodu slovenskih vseučilišnih študentov) z Dunaja in iz Gradca v Müzzuschlagu smo dobili dozdej samo ta-le telegram, došel nam v nedeljo zvečer: Pri našem shodu so bili udeleženi zastopniki vseh slovanskih plemen. Navzočni so: Stritar, Šuklje, Detelja. Navdušeni govori v vseh slovanskih jezikih.

zmeren, dobrsrčen in — vztrajen, kar pomeni veliko, ako se vzame obzir na lastnosti ostalih Italijanov, ki pri napornem delu redkokedaj vztrajnost poznajo. Vsaj bi pa tudi ne bilo mogoče, da bi si bil narod, — ko bi imenovanih lastnostij ne imel — vzdržal takovo blagostanje kljub vedno se ponavljajočim bojem, ki so se v njegovej deželi za gospodstvo nad njo bojevali.

Isto tako, ko Lombardi sploh, in morebiti še v večji meri dobrsrčni so tudi prebivalci glavnega mesta — „i bravi Milanesi“. A oni so tudi skromni. Dunajčan se na priliko ponaša sam s svojo „Gemüthlichkeit“, češ, da tacega prijetnega življenja nij na svetu, ko „unter den gemüthlichen Weanern“; Milanez pa kaj tacega ne bode nikoli storil. Pač ga pa veseli, če čuje iz ust kacega tujca, posebno kacega Neitalijana, hvaliti prijetno življenje mej dobrsrčnimi Milanezi — in to hvalo bode jim z veseljem dal vsak, ki je le količkaj časa mej njimi živel.

V Italiji, dné 6. februarija 1880.

— (Stoletnica.) Binkoštni ponedeljek in vtorek se je v Lipici in Prestranku na Notranjskem slavila tristoletnica, odkar je bila osnovana tamošnja dvorna kobilara. Pri tej priliki je Nj. veličanstvo cesar daroval iz svojega premoženja 2400 gld. za uboge tamošnjih vasij.

— (Slovensko literarno društvo na Dunaji) zboruje v sredo dné 19. maja — začenši zvečer ob 8. uri — v gostilni pri sv. Trojici (III., Ungargasse, 27) po sledečem dnevnem spóredi: 1. Odobrénje zapisnika zadnje seje. 2. Predavanje g. F. Sušnika, cand. phil.: a) „Črtice iz življenja in delovanja prevred zamérlega g. Jos. Karlina“; b) „O potresih“. 3. Posamezni predlogi in interpelacije. — K tej seji se vabi prijazno gg. društvenike in prijatelje literarnemu društvu.

Prihod hrvatskih pevcev v Ljubljano.

Hrvatsko pevsko društvo „Zora“ iz Karlovca je prišlo na binkoštno nedeljo popoldne v Ljubljano. O znanej sitnosti, katero je starosta našega „Sokola“, g. Ravnihar, imel z županom g. Laschanom, in nje rešitvi govori zgoraj naša notica.

Ob polu jedne ure je šla deputacija „Sokola“ in čitalnice na kolodvor sprejet hrvatske goste. Mestna godba jo je spremljevala. Na kolodvoru se je zbrala množica Ljubljančanov, da so čakali Hrvatov. Narodne deputacije, katerim se je pridružila tudi šišenska čitalnica z zastavo, so se vstopile na kolodvorskem peronu, njim na strani pa mestna godba. Od vseh strani je zdaj pritisnilo občinstvo in nastala je silna gneča. Tedaj pa stopijo Hrvatje iz vagona na čelu s svojo zastavo; ljudstvo jih navdušeno in gromovito pozdravi z „Živeli Hrvatje! Živela Hrvatska!“ in godba zavrira. Udje prvega hrvatskega pevskega društva „Zora“, opravljene vsi v črno, s črnimi mehкими klobučki ovitimi z belo vrstico, na prsih na levej strani zlato liro z belo-svilenim širokim, precej dolgim trakom, vstopijo se pred peronom. V imenu narodnih društev pozdravi jih na kratko dr. Karel Bleiweis, veleč „Zori“ na lepem slovanskem Kranjskem „Dobro došli, bratje!“ Načelnik „Zori“, učitelj Trstenjak, zahvali se iskreno, navdušenimi besedami je naglašal bratstvo in slovansko vzajemnost. In še enkrat so v nebo kipeči „Živio“-klici pozdravili goste, zastave „Sokolova“, ljubljanske in šišenske čitalnice so se posestrile z barjakom „Zorinim“, ki je intonirala pesen v pozdrav. Njej so odpevali pevci ljubljanske čitalnice. Potem pa zaigra godba in društva so se uvrstila za pot v čitalnico, najprej „Sokol“, potem „Zora“ in naposled čitalnica. Na čelu so skupaj vihrale vse štiri zastave. V čitalnico so šli skozi kolodvorske ulice, po Marijinem trgu, skozi gledališčne ulice in mimo kazine, in da-si je bila ura jako neugodna, nabralo se je ipak na tisoči občinstva, ki je z gromovitimi „živio“-klici spremljevalo do čitalnice ljubljanske gosti. Čitalniški prostori, kjer je bil za „Zorine“ članove pripravljen obed, so se mahom popolnem napolnili, isto tako tudi vrt. Po obedu je dr. Zarnik pozdravil v lepej hrvaščini došle goste. Naglašal je bratstvo mej Slovenci in Hrvatji, ter občno slovansko vzajemnost, a kazal tudi na trpljenje, ki so ga doslej imeli strpeti Slovenci pod raznimi prejšnjimi vladami, a Hrvatje pod Rauchom. Kažejo da se zdaj lepši časi in Slovani smo se začeli upoznavati. Brezkončni „Živio“-klici so pritrdili, da je dr. Zarnik izjavil pravo mnenje navzočnega občinstva.

Krepko je odgovoril načelnik hrvatskih pevcev g. Trstenjak v imenu Hrvatov in njegov govor je spravil vse navzočne na višek navdušenja.

Nekoliko kasneje nego je bilo v sporedu določeno, napravil se je izlet na Rožnik. Sredi hriba se je „Sokol“ ustavil. Čaše so se napolnile z dolenskim vinom in starosta „Sokolu“ g. Ravnihar napije gostom, g. Trstenjak v imenu Hrvatov odpije.

Na Rožniku je bilo uže vse zasedeno, ko smo prišli gori in s težavo dobilo se je prostora za hrvatske goste in čitalniške pevce. Toliko ljudstva nij še bilo nikdar na Rožniku, a je imelo to tudi slabo stran, da je le vsak deseti komaj priboril si kaj krepila. Zato pa smo tudi zgodaj uže odinili nazaj v Ljubljano. V čitalniškej restavraciji, ki je bila prepolna, so se nadaljevale mnoge napitnice, izmej katerih naj omenimo samo dr. Zarnikove, ki je naglašal, da smo Slovenci predstraža Slovanstva in da osobito Hrvatje bi denes ne bili to, kar so, ako bi Slovencev ne bilo. Slovenci in Hrvatje smo drug na drugu navezani.

Vrstile so se potem napitnica za napitnico, vmes pa so z vrstjo popevali dobro izvežbani „Zorini“ pevci in pevci ljubljanske čitalnice. Pozno v noč smo se še le poslovili od dražih gostov, ki so si drugo jutro ogledali še mesto in ljubljanski grad, potem pa z zabavnim vlakom ob 9. uri odpeljali se v Postojno. Na kolodvor jih je spremljevalo mnogo narodnjakov.

Razne vesti.

* (Načelnik Albancev), ki Črnogorcem zdaj sovražno nasproti stoje, je, kakor se „Köln. Ztg.“ piše, katoliški škof Skadarski Pooten, Nemecc od Rena, a izrejen v Italiji. Poleg njega deluje še več italijanskih agentov. Kjer se pletó intrige zoper Slovana, le išči Nemca zraven.

* (Izseljevanje Nemcev v Ameriko) V dunajsko „N. Fr. Pr.“ se iz Amerike, iz Newyorka, telegrafira: Neizmerno izseljevanje iz Nemčije v amerikanske zjedinjene države je vedno večje. Samo zadnje sredo je prišlo sem 4836 osob. Parobrodi so bili tako napolnjeni, da so mej izseljevalci bolezn nastale, zavoljo tega je amerikanska oblast nekatere kapitane, ki so svoje ladije prenapolnili z ljudmi, prijela in zaprla, da jih kaznuje. Uzrok tega velikega izseljevanja iz Nemčije je vedno pomnoževanje davka na Nemškem, nasledek prevelike vojske, ki zmirom na nogah stoji in strašno denarja požre v vsej Evropi.

Javna zahvala!

Gospod Anton Homač, vodja gradačkih fužin, véliki posestnik in prvosednik krajnega šolskega sveta podzemeljskega, je tukajšnji šoli za šolski vrt podaril 25 uže cepljenih drevces, veliko divjakov in žlahtnih cepičev in več plemenitih trt.

Podpisani si štejejo v dolžnost blagemu gospodu za ta dar v imenu cele šolske občine tukaj očitno zahvalo izreči.

Podzemelj, dné 6. maja 1880.

Matija Žugelj,	Janez Bar,
župan podzemeljski.	vodja šole.
Matej Urih.	Janez Mazelj,
župan gribeljski.	župan gradački.

Loterijne srečke.

V Trstu 15. maja: 9. 60. 75. 35. 67.
V Lincu 15. maja: 55. 1. 15. 44. 79.

Dr. Spranger-Jeve kapljice za želodec

pomagajo na hip vsakemu v želodec bolnemu, odpró hitro in brez bolečin truplo, dajejo slast do jedi, odstranijo takoj želodčovo kislino, mastno podiranje, slabost, kré v želodec in varujejo nalezljivih boleznij. Naj se poskusi z majhenim in vsagdo preveri o njih brzem vplivanji.

Prodaje lekarnar J. Swoboda v Ljubljani, sklenico po 30 in 50 kr. (168-5)

Dunajska borza 18. maja.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	72	gld.	35	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	73		20	
Zlata renta	88		50	
1860 drž. posojilo	130		25	

Akcije narodne banke	836		
Kreditne akcije	274		50
London	118		75
Srebro	—		—
Napol.	9		46
C. kr. cekini	5		63
Državne marke	58		50

Išče se
poštenih agentov

za blago, ki daje veliko dobička, kateri posel vsagdo lahko poleg svojega poklica opravlja. Ponudbe sprejema pod naslovom „Lu-rativ“ Annoncen-Expedition **Rotter & Co., Wien, Riemergasse 12.** (223-3)

Glavni do-
bitnik ev.
400.000
marke.

Naznanilo
sreče.

Dobitke
garantira
država. Prvo
vzidanje
9. in 10. junija.

Vabilo na udeležitev
dobitnih šans
velike, od hamburške države garantovane
denarne loterije, v kateri se mora nad
8 milijonov 300.000 mark
gotovo dobiti.

Dobitki te ugodne denarne loterije, ka-
tera ima po načrtu le 87.500 lozov, so sledeči:
Največji dobiček je ev. 400.000

Premija 250.000 mark	68 po 3000 mark
I dobiček	214 „ 2000 mark
1 „ 100.000 mark	10 „ 1500 mark
1 „ 60.000 mark	2 „ 1200 mark
1 „ 50.000 mark	531 „ 1000 mark
1 „ 40.000 mark	673 „ 500 mark
2 „ 30.000 mark	950 „ 300 mark
2 „ 25.000 mark	65 „ 200 mark
2 „ 20.000 mark	100 „ 150 mark
12 „ 15.000 mark	2315 „ 138 mark
1 „ 12.000 mark	2100 „ 124 mark
21 „ 10.000 mark	70 „ 100 mark
4 „ 8.000 mark	7300 „ 94 in 67
3 „ 6.000 mark	mark
52 „ 5.000 mark	7850 „ 40 in 20
6 „ 4.000 mark	mark

Prvo vzidanje dobitkov je uradno na
9. in 10. junija t. l.

cel originalni loz je 3 gld. 50 kr.,
pol original. loza je 1 gld. 75 kr.,
četrt original. loza je 88 kr.,

ter te od države garantovane originalne loze
(na preporočane promese) proti frankovanju
poslati svote tudi v najoddaljenejši kraje
razpošljamo.
Vsak udeleženec dobi zraven originalnega
loza tudi originalni črtič z državnim grbon
zastoni, ter se mu takoj po ugotovitvi do-
bitkov nezalotvano pošlje uradni listek uzdi-
nenih številk.

Izplačevanje in razpošiljanje dobitkov
izvršujem direktno jaz interesantom točno in z
najbolj strogo tajnostjo.
Naročila izvršujejo se najhitreje po pošti-
nej nakaznici ali pa z računovodnim pismom.
Naj se tedaj naročila, zavzno pošljejo

Samuel Heckscher senr.,
Banquier und Wechsel-Cumproir
in Hamburg. (179-5)

Ker so se
tuilerije porušile,

morajo se veliki

„magasins ruenis“ v „Rue de Rivoli“

v Parizu izprazniti. Od tod semkaj poslano blago iz prvih tovarn sveta, odna se skoraj zastoj, za menj nego polovico izdelovalnih
troškov. Prosimo brzih pisemskih naročil, ker sme vsagdo preverjen biti najboljši izvršitve.

Blago od britanija srebra.

Britanija-srebro je jedina na svetu postojeda
novina, ki za 30letno uporabo bela ostane, kot pravo
13-lotno srebro. Jamstvo je tako gotovo, da se s tem
javno obvezujemo, novec takaj in brez zapreke nazaj
dati, ako bi namizno orodje ocrnelo.

- 18 komadov britanija-srebrnih nožev, vilic in žlic, po 6 ko-
madov, vseh 18 skupaj gl. 3.75.
- 6 takih žlic za kavo, preje gl. 3, zdaj samo 60 kr.
- 1 britanija-sreberen zajemalč za juho, preje gl. 3, zdaj
gl. 1.20.
- 1 britanija-sreberen zajemalč za mleko, preje gl. 1.50, zdaj
50 kr.
- 6 britanija-srebrnih tas, preje gl. 5, zdaj samo gl. 1.50.
- 6 enakih podstavkov za nože, preje gl. 4.50 zdaj samo
gl. 1.50.
- 1 skatljica za sladkor, od britanija-srebra, preje gl. 4, zdaj
gl. 1.20.
- 1 par svečnikov od britanija-srebra, preje gl. 3.50, zdaj 1.20.
- 1 namizen wonec od britanija-srebra, preje gl. 4, zdaj
gl. 1.42.
- 1 kozarec za jajce, preje 60 kr., zdaj 30 kr.
- 1 soljnik in poperjak skupaj, preje gl. 2.50, zdaj 75 kr.
- 1 karafindej za jastih in olje, preje gl. 8, zdaj samo
gl. 4.50.
- 1 žepčjenjak za žepčjenke od britanija-srebra, težak za
na mizo, preje gl. 3, zdaj samo 95 kr.

Zepne ure.

Vsaka ura je fino reparirana, na trenotek regulirana,
ter se jamči za 5 let.

Naboljše in najcenejše ure sveta!

- Krasna ura na valjar iz najtežjega nikel-srebra, na sekundo
reparirana, z zastoj pridodano verižico od pravega double-
zlata, medaljonom, ključcem in baršunastim etui-jem, preje
gl. 15, zdaj samo gl. 5.50.
- Krasna ura na siderce iz težkega nikel-srebra, na sekundo
regulirana, z zastoj pridodano verižico od pravega double-
zlata, medaljonom in baršunastim etui-jem, preje gl. 21,
zdaj samo gl. 7.25.
- 18lotna srebrna ura na valjar, puncovana v c. kr. kov-
nici, s 15 rubini, razen tega na novem električnem potu
pozlačena, na sekundo regulirana, preje gl. 27, zdaj samo
gl. 11.20.
- Krasna cizelirana žepna remontoirska ura, od
double-zlata, na držku brez ključa za navijati, preje gl. 24,
zdaj samo gl. 10.75, z verižico od double-zlata itd.
- Zlata ura za gospe s fino verižico za okolo vratu, preje
gl. 36, zdaj gl. 19.
- Zlata ura remontoirska za gospe, potrjena v c. kr.
kovnici, jamstvo 5 let, preje gl. 79, zdaj samo gl. 35.
- Srebrna washingtonska remontoir ura z lepo pozla-
čeno verižico, najfinejša remontoirska ura, preje gl. 30, zdaj
gl. 16.
- Washingtonska ura budnica z repotuljo, fino regu-
lirana, tudi kot namizna ura, preje gl. 12, zdaj samo gl. 4.80.

Število ur je omejeno, kdor želi tedaj imeti
za malo novec izvrstno uro, ki povsod najmenj
stane četirikrat več, naj se preje ko mogoče obrne
na zdočaj označeno firmo.

Stvari, ki se ne prilagajo, vzemó se brez ugovora nazaj, premené se, ali pa novci nazaj pošljó.
Še jedenkrat priporočam spoštovanim čitateljem, to dobro in samo jedenkrat v življenji kazočo se priliko porabiti in naročilo tako hitro in mnogobrojno
kolikor je mogoče priposlati, da se more zadovoljiti vsakemu posebe, ker po prvej objavi tega naznanila, prodaja se jako veliko.

Haupt-Depot internationaler Fabrikate von A. FRAISS,

Rothenthurmstrasse, gegenüber dem erzbischöflichen Palais, WIEN.

(118-5)

Najobmamljivejši, najfinejši ponarejeni
briljantni lišp.

Ta svetno poznati lišp, ki se označuje od največjih
poznavalcev umetnin tega sveta kot najuspešniše, kar se je
doslej v tej stroki izdelavalo, je radi svojega solčnega obrusa
v to namenjen, da se za drage novec kupljeni pravi lišp iz-
podrine, ker ni jeden zlatar celega sveta ne more teh ponare-
jenih briljantov od prvih razločiti, ako jih ne podvrže preje
najnatanejšemu preiskavanju. Celi lišp okovan je s pravim
double-zlatom.

- 1 briljantni prstan, najnovejša in najfinejša zlata fasona
samo gl. 2.
- 1 par briljantnih uhanov, z jednim ali dvema biseroma v
ponarejenem srebrnem okovu, gl. 2.50.
- 1 briljantna broša z več nego 20 kameni, gl. 2.50.
- 1 briljantni medaljon, najlepša fasona zlata, samo gl. 2.50.
- 1 briljantni križec za vrat v lepej obliki, samo gl. 2.
- 1 briljantna narokvica samo gl. 2.50, jako obmamljiva.
- 1 briljantni dijamant ali spona za lasé gl. 2.50.
- 1 par briljantnih pripjenjakov za lasé gl. 2.50, najmoder-
niše tega sveta.
- 1 verižica okolo vratu iz double-zlata, najfinejše pletivo,
preje gl. 10, zdaj samo 2.50.
- 1 kratka verižica za uro, iz double-zlata, preje gl. 5,
zdaj gl. 1.50.

Blago od morske pene.

- 1 cevka za smotke od prave morske pene, s pravim
ustnikom od jantara in umetno izrezljanimi podobami, preje
gl. 2, zdaj vse tri skupaj samo gl. 1.50.
- 1 fina pipa od umetne morske pene, okovana s pravim
kitajskim srebrom, preje gl. 5, zdaj gl. 1.20.
- 1 ponarejena cevka od jantara za smotke in cigarete,
v finem baršunastem etui-ji, preje gl. 5, zdaj samo gl. 1.20
z etui-jem.

To blago skrajno hitro kupujejo, zato prosimo brzih
naročeb.

Tega še nij bilo!
2000 komadov
pravih angleških plaidov za pot.

Ta za doma in pot neobhodno potrebna reč se pripo-
roča silno p. n. prebivalcem te dežele. Vsi plaidi so za pro-
dajo samo slučajno k nam došli, so iz najfinejših in najtežje
angleške plaid-tkanine, jako veliki in široki, tudi kot
potno pokrivalo za upotrebiti in še jedno leto kasneje more
si človek iz te izvrstne tkanine napraviti celo garderobo.
Preje so stali gl. 14, zdaj samo gl. 5.

5040 creton-kostumov za gospe,

izdelani od najfinejšega francoskega tisočbarvnega „millefeur“-
blaga, vsi s krasno ozaljšanim zgorenjim krlom, najlepše,
najmoderniše, najpraktičniše in najcenejše za vspomlad in
poletje. Preje gl. 20, zdaj vsa garderoba samo gl. 6.50. Jamči
se, da je barva prava.

Perilo za gospe in gospe,
vspomladansko in poletno.

- 13.000 srajc za gospe od najboljšega lan. šir-
tinga, gladke ali facon prsi, preje gl. 4.50, zdaj samo gl. 1.50.
Prsi so čvetero.
- 6250 srajc za gospe z bogatimi krasnimi pravo švaj-
carskimi vezljanimi podstavki, preje gl. 6, zdaj samo gl. 1.50.
Odlične zbog izvrstnosti.
- 3000 nočnih korsetov za gospe s čudovito
krasnimi pletenimi podstavki po dolžini, preje gl. 7, zdaj
samo gl. 1.50, od teškega barhenta tudi samo gl. 1.50, krasna
reč za vsako gospe.
- 2450 hlač za gospe s plisó in vezljanjem, ali od
prima-chiffona ali pa od teškega barhenta tudi samo gl. 1.50.
Tudi za gospe.
- 1900 rumburškega črnačnega orjaškega
platna, po 30 vatlov, najboljša tkanina, za vsako rob-
lino, komad samo gl. 5.50. 8 poroštvom.
- 1000 canefas blaga za postelje, zajamčeno,
da se prati, 25 vatlov, sivo, plavo, modro, vse karirano
gl. 3.70, rdeče karirano gl. 4.50.
- 2450 garnitur namiznih, 12 damastnih ser-
vijetov in 1 veliko namizno pregrinjalo. Krasni cvetličasti
desni, preje gl. 7, zdaj vse skupaj samo gl. 2.85, prepri-
teljno za vsako gospodinjstvo.
- 10.000 tucatov francoskih batistnih
žepnih rat, z barvenimi robovi, ki barve ne izgube-
vajo, vsi obrobljeni, tucat 1 gl.
- 1000 oxfordskih srajc za gospe, čvetero,
z 2 ovrtnikoma, preje gl. 3.50, zdaj gl. 1.70.
- 1000 pisanih creton-srajc, preje gl. 3.50, zdaj
gl. 1.70.

2000 svilenih rut za gospe,
preje gl. 4, zdaj komad gl. 1.75.

Dežni plašči od proževine in ogrtači.

Oni izvrstni dežni plašči so zaradi svoje vrednosti
odlikovani s 15 medaljami, a zaradi svoje dvojne
dež kot kaput, za lepo vreme kot elegantni moderni ogrtači
za nositi je najboljša in najpraktičnejša obleka. Ti dvojni
kaputi so stali preje gl. 18 ter se zdaj za čudno malo ceno od
gl. 9.50 dobivajo. Naj nikdo ne opusti naročiti si te obleke,
posebno ker se dobiva vsake velikosti.

3200 tucatov
svilenih žepnih robcev.

Te žepne rute nam je na prodaj poslala na nič prišla
fabrika, ter so preje stali gl. 4 a komad, zdaj pa samo gl. 1.50.
Jamči se, da je svila, in se prosí za hitra naročila, ker se to
blago skrajno razprodaja.

5920 creton-oblacil za gospe

iz najfinejšega francoskega cretona in „millefeur“-blaga, ali
pa iz teškega ruskega platna, preje gl. 15, zdaj samo gl. 4.75.
Najnovejša za vspomlad in leto.